

Hr Sköld mot kritik

De socialdemokratiska ministrarna går i sin kritik av kritiken på två linjer: opponenterna mot regeringen är illasinnade och ovederhäftiga, deras kritik utövar därför intet som helst inflytande på regeringens politik. Då regeringen därför på en rad punkter — särskilt i fråga om ransoneringsgarna — sent omsider handlar i överensstämmelse med oppositionens krav är detta, säger man, en ren tillfällighet; alldeles oberoende av den offentliga debatten skulle regeringen ändå, i samma stund och på samma sätt som nu skett, ha fattat sina beslut. Regeringens politik innebär alltså en nästan automatisk anpassning till den sakliga situationens krav, den är höjd över angrepp och opinioner. Regeringen har alltid rätt.

I sitt söndagstal gick hr Sköld ett steg längre. Han vände sig närmast mot den blott på några få håll framförda tanken på byggnadsregeringens omedelbara och totala avskaffande, men hans uttalande har uppenbarligen principiell räckvidd. "Denna uppfattning är inte blott oriktig, den är dessutom skadlig, emedan den förstärker motviljan mot byggnadsregeringen och försvårar dess tillämpning." Om en viss reglering eller ransonerings finns, det är konsekvensen av dessa ord, så är det skadligt att kritisera den, ty den blir då svårare att tillämpa och upprätthålla. Då regeringen handlar i det rätta ögonblicket — varken förr eller senare — blir varje kritik av den ordning som för ögonblicket består skadlig och farlig, ty denna ordning är riktig — eljest skulle den redan ha ändrats — och dess stabilitet försvagas av angreppen. Liksom regeringen alltid har rätt, har oppositionen alltid orätt.

Detta är det resultat till vilket en självhärlig regering måste komma och ständigt har kommit. Att kritisera lagarna är att undergräva dem, att kräva reformer är att minska tilliten till regimen och att genom det missnöje som angreppen framkallar göra det besvärligt för de styrande. Och naturligtvis ligger det mycket i denna tankegång. Även den eländigaste lagstiftning blir lätt att

tillämpa om ingen påpekar dess brister och faror. Även den svagaste regering blir trygg i sin makt om ingen får uttrycka tvivel på dess förträfflighet. "Gör kronan på hans hjässa lätt"; dessa ord i Kungssången, som länge ansetts känneteckna den mest ytterliga underdånighet, vill regeringen göra till en paroll för hela folkets ställning till myndigheterna. Hur elegant skulle då inte den byråkratiska mekanismen fungera, hur behagligt skulle det inte vara att regera.

Hr Sköld glömmmer emellertid några viktiga ting — helt naturligt hos en man som visat sådan förmåga att glömma sina egna ord. Om vi inte får kritisera den ordning som för tillfället råder, blir all kritik, all opposition, all politisk debatt omöjlig; att vi lever i en demokrati innebär just att vi håller på kritik, opposition och debatt, även om de leder till obehag för de styrande och stundom försvagar auktoriteten av deras bud. Och vi tror inte på att någon regering är allvis, inte ens på att denna regering är allvis. Vi tror rent av att kritiken och oppositionen påverkar handlandet, även om de styrande förnekar det och inte ens är medvetna om det. Inför hr Skölds ord påminns vi om att på liknande sätt har man sökt att ställa alla orättvisor, alla missförhållanden utanför debatt. För fyrtio år sedan vände sig högern med liknande uttalanden mot vänsterns krav på allmän rösträtt — för att ta ett stort och slående exempel. Bräcka inte, agitera inte, sade man, ni gör bara folk missnöjda och oroliga, då det hela kunde vara så lugnt och trivsamt.

I det särskilda fall som debatten nu gäller är hr Sköld för övrigt inte i stånd att följa sina egna regler. Han talar om möjligheten av byggnadsregeringens avskaffande och tar direkt ståndpunkt för dess uppmjukning och förenkling. Är det inte farligt — farligt enligt den Sköldska åskådningen — att säga så? Måste det inte "förstärka motviljan mot byggnadsregeringen och försvåra dess tillämpning"? Skall — enligt ofelbarhetsprincipen — regeringen trots detta ha rätt att begära ändringar i bestående lagstiftning och att därmed indirekt framhäva dess brister?

Den ryska antisemitismen

Den nationalism i vilken den ryska kommunismen efter hand hamnat innebär uppenbarligen ett hot inte blott mot yttervärlden, utan också mot särgrupper inom Ryssland. Endast genom att förtunna patriotismen till en harmlös hembygds känsla kan de av Ryssland erövrade folken få den grad av trygghet som despotin erbjuder sina undersåtar — vilket inte vill säga mycket. Den så ofta och tanklöst prisade ryska ras- och nationalitetspolitiken betyder tolerans blott under förutsättningen av att man är rysk nationalist och kommunist, dvs. blott om man visar de härskande ovillkorlig lydaktighet.

Särskilt sedan den självständiga staten Israel uppstått har judarnas ställning blivit prekär. Sionismen har blivit av betydelse; i en demokratisk stat kan föreningen av nationell känsla och sionism, en "dubbel lojalitet", förstås och uppskattas, men i en totalitär stat ter sig så nyanserade positioner orimliga och farliga. Ur kampen mot sionismen framgår med nödvändighet, då denna rörelse vinner en viss styrka, antisemitism. Till denna punkt har nu den ryska politiken kommit — steg för steg har även på detta område dess släktskap med nazismen uppenbarats.

De första tecknen var den form utrensningen inom vissa intellektuella grupper fått. Skällsordet kosmopolit har särskilt använts på judiska författare och konstnärer; att man velat betona den judiska härkomsten framgår av att vid det officiella fördömandet det judiska namnet ofta inom parentes insatts efter det tagna ryska namnet. Under de senaste månaderna har, att döma av uppgifter från judiska organisationer och enskilda i USA, en judeförföljelse i stor skala satts i gång. I en skrivelse från amerikanska judar till Förenta na-

tionernas sekretariat påstås att hundratusentals judar från gränstrakterna i väster deporterats eller skall deporteras till norra Ryssland och Sibirien; det är alldeles samma, blott i ofantligt mycket större format tillämpade taktik som tsardömet använde under 1800-talet. Brev till ryska judar skickas tillbaka som obeställbara, ögonvittnen berättar om de ohyggliga omständigheterna vid deportationerna.

Dessa skildringar är inte säkert bestyrkta och kan inte säkert bestyrkas. Den ryska despotin sprider inte, lika litet som den tyska, meddelanden om sina hemskaste övergrepp. Med tanke på de officiella ryska aktionerna och skildringarnas egen karaktär finns likväl intet skäl att betvivla deras trovärdighet. Att förkasta dessa vittnesbörd därför att de inte är officiellt bekräftade är ett uttryck för en mentalitet av den art som först på våren 1945 tvangs att tro på nazismens grymheter.